1854. N°. 61.

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG 1 AUGUSTUS.

De middelprijzen van de *in- en uitlandsche Tarwe* en *Rogge*, waarnaar de zetting van den prijs van het *Tarwe-*, *Rogge-* en *Zwitserschbrood* wordt geregeld, zijn op de markt van Vrijdag den 28 Julij 1854 te *Leeuwarden*, geweest als volgt:

Van de *Tarwe* per mudde . . . . *ƒ* 14.80.
Van de *Rogge* per last, voor het *Roggebrood* . . . . . „ 300.00.
Van de *Rogge* per last, voor het *Zwitserschbrood* . . . „ 300.00.

Leeuwarden, den 29 Julij 1854.

De Commissaris des Konings in de provincie Friesland,
VAN PANHUIJS.

PUBLICATIE.

DE **GEDEPUTEERDE STATEN** der provincie *Friesland* brengen, ten vervolge op hunne Publicatie van den 24 dezer, ter kennis der ingezetenen:

1. dat, wederom, van den 22 tot en met den 28 dezer, 16 gevallen van besmettelijke longziekte in de provincie zijn voorgekomen, als in de gemeenten: Bolsward 2, Haskerland 1, Hindeloopen 1, Schoterland 1, Sneek 1, Utingeradeel 4, Wonseradeel 1 en Wijmbritseradeel 5, bedragende daardoor het totaal der gevallen sedert den 1 Januarij dezes jaars 2387;
2. dat gedurende hetzelfde tijdvak de longziekte zich heeft geopenbaard onder de runderen van de veehouders: Arend Willems van der Beek, te Hindeloopen; IJede Gerbens Deinum, te Sneek; Sijtze Hilbrands Boschma, te IJsbrechtum en Hielke Cornelis de Koe, te Woudsend, en gezond zijn verklaard de runderen van de veehouders: Hedman Tjeerds Annema, te Dantumawoude; Rinse Gerbens de Vries, te Suameer; Marten Rientzes Boersma, te Ægum; IJpe Roelofs van der Molen, te Stavoren en Herre Hessels Wesselius, te Bolsward.

Leeuwarden, den 31 Julij 1854.

De Gedeputeerde Staten voornoemd,
VAN PANHUIJS, *Voorzitter.*
A. VAN DER LAAN, *Griffier.*

KENNISGEVING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *Leeuwarden*, brengen, bij deze, ter kennis van de Ingezetenen, dat, ter Secretarie, voor een' ieder verkrijgbaar is gesteld:

De Verordening van Policie op het leggen der Schepen en op de Scheepvaart in de Gemeente Leeuwarden, tegen betaling van *vijf en twintig Cents.*

Leeuwarden, den 31 Julij 1854.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
J. H. BEUCKER ANDREÆ.
De Secretaris,
M. S. DE WAL.

WEENEN, 28 Julij.

Volgens berigten uit Bucharest van 21 dezer zouden de Russen weder toebereidselen tot eenen aftogt maken en naar Fokschan en Kalagerani terugtrekken. De Turken hebben Giurgewo met 60,000 man bezet en versterken zich buitengewoon. Daarentegen wordt in particuliere brieven uit Bucharest van 19 dezer medegedeeld, dat men aldaar geheel in onzekerheid verkeert over de gebeurtenissen bij Giurgewo, daar er tusschen Bucharest en Giurgewo en omgekeerd geene gemeenschap kon plaats hebben. Troepen, kanonnen, toestellen voor bruggen en karren met levensmiddelen trekken voortdurend door Bucharest naar Frateschti. Prins Gortschakoff en zijn hoofdkwartier bevonden zich den 19den te Bucharest, en niets bevestigt het gerucht van eene verplaatsing daarvan naar eene andere plaats. Alle berigten, die van eene verplaatsing van het hoofdkwartier naar Slobosetja gewag maken, zijn valsch.

De tijdingen over de gebeurtenissen aan den Donau, welke regelmatig elken dag uit Bucharest ontvangen werden, zijn gisteren niet aangekomen. Uit Widdin heeft men slechts tijdingen tot den 21 dezer. Tot dien dag was er geene krijgsgebeurtenis van belang voorgevallen; doch zouden de Turksche corpsen, die bij Oltenitsa en Simnitsa geposteerd waren, den 20sten en 21sten naar Bucharest getrokken zijn. Omer-Pacha stelde zich den 22sten met het te Giurgewo staande centrum in beweging. Hij houdt sedert 6 dezer, met kleine uitzonderingen, zijn verblijf te Rustschuk.

Een brief uit Varna van den 17 dezer, meldt dat de in die omstreek gelegerde troepen zich gereed maakten om tegen de Russen op te trekken.

Omer-Pacha heeft bevolen dat den bij de verdediging van Silistria gevallen Engelschen kapitein Butler een gedenkteeken zal worden opgerigt.

Heden wil men dat alhier het berigt is ontvangen, dat den 23 dezer tusschen Dzurdzu en Fratetschti een ernstig gevecht heeft plaats gehad, waarbij de Russen geslagen zijn, 2000 dooden hebben bekomen, terwijl 500 gevangenen in handen der Turken zijn gevallen. Daarentegen verspreidt zich ook het gerucht dat de Russen in Azie een voordeel op de Turken behaald hebben.

LONDEN, den 28 Julij.

In de zitting van het Lagerhuis van jl. Woensdag is de beraadslaging hervat over de door een der leden, lord Dudley Stuart, voorgedragen bill houdende eene strafbepaling tegen degenen die gedurende den oorlog aan nieuwe geldleeningen voor de Russische schatkist deelnemen of op eenige wijze, regtstreeks of zijdelings, fondsen aan Rusland verschaffen. Het Huis heeft deze bill met 77 tegen 24 stemmen in beginsel aangenomen.

— Op 's rijks werf te Pembroke is bevel ontvangen om een schroef-linieschip en drie schroef-kanonneerbooten voor onze marine te bouwen. — Vier linieschepen, vier fregatten van de grootste soort, en vier kanonneerbooten zijn of komen thans in aanbouw op de genoemde werf; daarvan worden twee linieschepen, een fregat en vier kanonneerbooten met eene stoomschroef voorzien.

Het eerste gedeelte der flotille van stoomkanonneerbooten, die in aller ijl uitgerust wordt om de operatien der Engelsch-Fransche vloot in de Oostzee te ondersteunen, zal in de tweede week der volgende maand Augustus in de Oostzee verschijnen.

Volgens een telegraphisch berigt uit Stockholm van den 25sten, verwachtte men aldaar dat door de Engelsch-Fransche vloot zeer spoedig iets tegen de Alandseilanden zou worden ondernomen, dewijl een vijftigtal groote oorlogschepen op de hoogte dier eilanden zigtbaar was.

Volgens een telegraphisch berigt uit Danzig, lag de vereenigde vloot den 25 Julij te Ledsund. Hetzelfde berigt meldt dat een Britsch oorlogschip, *de Valorous*, aan den grond geraakt en sterk beschadigd weder vlot geworden is, en bevestigt dat de Britsche vice-admiraal Corry wegens ongesteldheid naar Engeland teruggekeerd is.

— Welligt is nooit een oorlog gevoerd in welken eene der strijdende partijen reeds zoovele harer hoofdofficieren buiten gevecht gesteld zag alvorens het tot een beslissend treffen kwam als zulks nu met Rusland het geval is. De veldmaarschalk Paskewitsch werd voor Silistria zoo zwaar gewond dat hij vooreerst althans geen deel aan den strijd kan nemen; de generaal Schilder en de luitenant-generaal [illegible] sneuvelden daar; de luitenant-generaal Dreschern stierf te Roman, ten gevolge eener ziekte; de luitenant-generaal Shruleff werd bij Giurgewo doodelijk en de luitenant-generaal Bebutoff zwaar gewond; de generaal-majoors Meijer en Stol[illegible] sneuvelden voor Silistria en de generaal-majoor [illegible] ontving ernstige [illegible] bij Rustschuk.

— De staat van de legers der oorlogvoerende mogendheden, welke aan den oorlog zouden kunnen deel nemen, is volgens het *Bulletin de Paris* als volgt: Frankrijk 600,000 man, Engeland 160,000, Oostenrijk 750,000, Pruisen 400,000, Turkije 100,000, Rusland 700,000, waarvan slechts 370,000 man in staat is om te velde te trekken, de Duitsche Bond 250,000, Zweden 60,000, Denemarken 50,000. Er zouden daarvan op dit oogenblik reeds aan den oorlog in het Oosten tusschen 700,000 à 1 millioen soldaten deel kunnen nemen.

PARIJS, den 28 Julij.

Het gebouw voor de wereldtentoonstelling in 1855 zal geheel van steen opgetrokken worden en is door de heeren Goldsmid & Co. voor de som van 11.327,000 francs aangenomen, terwijl de twee vleugels en eenige nevengebouwen bovendien 6.000,000 francs kosten zullen. Het hoofdgebouw zal in den vorm van een langwerpig vierkant, in drie afdeelingen verdeeld, opgetrokken worden.

— De dagbladen behelzen het volgende berigt uit Madrid van den 25 dezer: „In de hoofdstad is het rustig, hoewel de bevolking nog niet geheel te vreden gesteld of omtrent de vervulling harer wenschen gerust schijnt te zijn. Koningin Isabella, die haar paleis nog niet weder verlaten heeft, vereenigt zich met de voorstellen van den generaal Espartero, die eerst op den 28 dezer te Madrid verwacht wordt."

Een berigt hetwelk twee dagen vroeger dan het bovenstaande, is afgezonden, luidt aldus: „De houding der bevolking is nog dezelfde. De nationale garde wordt op de been gebragt volgens de in 1843 gemaakte verordeningen. De generaal Concha, een der krijgsoversten die door het gevallen ministerie vervolgd zijn, is weder in Spanje gekomen, en bevond zich den 26 dezer te Barcelona."

BERLIJN, 26 Julij.

Ofschoon geene officiële berigten omtrent de jongste verhandelingen tusschen Oostenrijk en Pruisen gegeven zijn, wordt het echter, sedert de terugkomst van den overste von Manteuffel, niet twijfelachtig meer gehouden, dat beide mogendheden het eens zijn over den zin van het Russisch antwoord, en ook geen verschil tusschen haar bestaat over de verdere uitvoering van het tractaat van 20 April jl. Het schijnt vrij zeker, dat Oostenrijk een termijn van eene maand gesteld heeft, binnen welken Rusland de Donau-vorstendommen zal behooren ontruimd te hebben, terwijl anders Oostenrijk genoodzaakt zal wezen om geweld te gebruiken, ten einde die ontruiming te verkrijgen. Pruisen zal in het laatste geval te zorgen hebben, dat aanrandingen van het Oostenrijksch grondgebied afgeweerd worden.

's GRAVENHAGE, 29 Julij.

In de zittingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van Donderdag, gisteren en heden, zijn de beraadslagingen over het aanhangige wets-ontwerp tot vaststelling van het reglement op het beleid der regering van Nederl. Indie voortgezet. Achtereenvolgens zijn, behalve de art. 55 en 60 die na art. 70 zullen behandeld worden, de art. 48 tot en met 64, na veelvuldige en langdurige discussien, en nadat eenige artikelen geamendeerd en gewijzigd waren, aangenomen, en is de verdere beraadslaging bepaald op Maandag e. k.

Bij de Kamer is ingekomen het berigt, dat de heer J. F. van der Heijde, afgevaardigde uit het hoofdkiesdistrict Eindhoven, is overleden, welk berigt aan den minister van binnenl. zaken medegedeeld zal worden.

De commissien van rapporteurs:

1. voor de raming van uitgaven voor de Kamer voor 1855;
2. voor het wets-ontwerp betrekkelijk de indeeling der gronden van het Haarlemmermeer onder de aangrenzende gemeenten, hebben hare eindverslagen uitgebragt. De Kamer heeft bepaald dat de beraadslagingen over het eerste onderwerp zullen plaats hebben op Maandag aanstaande, des voormiddags ten tien ure, en dat die over het tweede nader zullen vastgesteld worden.

De commissie tot onderzoek van:

1°. de rekening betrekkelijk het fonds van domeinen over 1852;
2°. het verslag wegens verleende verstrekkingen, door het departement van marine, hebben daaromtrent mede hare rapporten uitgebragt. De Kamer heeft beslist dat over de daarbij voorgestelde conclusien nader zal beslist worden.

— De Synode der Nederlandsche Hervormde Kerk heeft zich, van den 12 tot den 19 dezer toe, bijna onafgebroken bezig gehouden met het delibereren over en besluiten naar aanleiding van het rapport van de werkzaamheden der algemeene Synodale Commissie. Veel van het behandelde moge voor de openbare bekendmaking nog niet geschikt zijn, omdat het bijzondere personen en kerkelijke besturen betreft, aan wien de besluiten, op verzoeken en adressen gevallen, nog niet zijn uitgevaardigd, — voor mededeeling is o. a. vatbaar haar besluit ter zake van het *ambtsgewaad*. Naar aanleiding van adressen heeft de Synode gemeend de *toga*, met *bef* en *barret*, ten gebruike bij de openbare godsdienst-oefening, te moeten *aanbevelen* als eene passende en deftige kleeding en is door haar eene personele commissie benoemd om te dienen van advies over de wijze van uitvoering dier aanbeveling.

Een concept van herzien reglement voor Kerkelijk Opzigt en Tucht is ter tafel gebragt en de leden der Synode zijn uitgenoodigd vóór den 15 Augustus e. k. hunne aanmerkingen daarop aan de Synod. Comm. in te zenden, opdat zij in hare najaars-vergadering daar, het eene voorbereidende proeve is, daarvan gebruik make bij het nader ter hand nemen van hetzelve en ten volgenden jare bij de Synode een voorstel van concept inlevere.

De Synode, oordeelende, naar aanleiding van een voorstel ter afschaffing der *tweede* feestdagen voor het tegenwoordige geene maatregelen te moeten nemen, heeft met vreugde en dankbaarheid aan God opgemerkt de meer en meer plegtige viering van den *Goeden Vrijdag* in de gemeenten onzer Ned. Herv. Kerk., ook ten gevolge der laatste Synodale uitnoodiging en spreekt hare blijde hope uit, dat, bij voortgaand streven naar het wegnemen der bezwaren, die meer plegtige viering, zoo veel mogelijk, *algemeen* zal kunnen worden ingevoerd.

Ter hand nemende het rapport der Synd. Commissie ter zake *een toevoegsel op den bundel* der Evangelische gezangen, besloot de Synode dat belang verder in handen te stellen van de *Sijnodale Commissie* en de *Commissie van toezigt tot den druk*, met regt van assumtie voor de *eerstgenoemde*, opdat de Kerk eenmaal zich moge verheugen in het bezit van Evangelische liederen bij sommige plegtige gelegenheden, wier gemis voorziening behoeft.

Voorts zijn er reeds eenige rapporten ter tafel over *bijzondere* aangelegenheden van personen en kerkelijke besturen en gemeenten, en zijn de commissiën, benoemd om te rapporteren over de concept-reglementen op de *Kerkeraden*, de *Vacaturen*, het *Examen*, het *beheer der Kerkelijke goederen*, de *Diakonie-administratie*, het *verband tusschen de Synode en de algemeene Synodale Commissie* en over de *Bijbelvertaling* ijverig werkzaam, om der Synode te dienen met hare adviezen over die belangrijke zaken bij deze vergadering aanhangig.

De vergaderingen van de Synode zijn voor 14 dagen geschorst.

AMSTERDAM, 29 Julij.

De persoon door de justitie gesignaleerd als de dader van den allergruwzaamsten moord in de nabijheid dezer stad is te Londen gevat.

Zijn wij wel onderrigt, dan zou op Dingsdag namiddag per telegraaf uit het Nieuwe Diep aan den officier van justitie alhier berigt zijn dat zekere de Haas, van Nieuwersluis, Zaturdag ochtend, den 22 dezer van het Nieuwediep naar Londen was vertrokken met de stoomboot *Lyon*; dat deze de Haas, wiens uiterlijk met het signalement van den als den vermoedlijken dader gesignaleerden Kemper veel overeenkomst had, een pyacker verkocht of geruild en een gordel gekocht had, die hij met rijksdaalders had gevuld, welke bijzonderheden op Dingsdag [illegible] volgende waren ontdekt. Iemand door den officier van justitie per [illegible] naar Nieuwersluis gezonden, bragt, met den laatsten trein ter[illegible]

1854. N°. 61.

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG 1 AUGUSTUS.

De middelprijzen van de *in- en uitlandsche Tarwe* en *Rogge*, waarnaar de zetting van den prijs van het *Tarwe-*, *Rogge-* en *Zwitserschbrood* wordt geregeld, zijn op de markt van Vrijdag den 28 Julij 1854 te *Leeuwarden*, geweest als volgt:

Van de *Tarwe* per mudde . . . . *f* 14.80.
Van de *Rogge* per last, voor het *Roggebrood* . . . . . „ 300.00.
Van de *Rogge* per last, voor het *Zwitserschbrood* . . . „ 300.00.

Leeuwarden, den 29 Julij 1854.

De Commissaris des Konings in de provincie Friesland,
VAN PANHUIJS.

PUBLICATIE.

DE GEDEPUTEERDE STATEN der provincie *Friesland* brengen, ten vervolge op hunne Publicatie van den 24 dezer, ter kennis der ingezetenen:

1. dat, wederom, van den 22 tot en met den 28 dezer, 16 gevallen van besmettelijke longziekte in de provincie zijn voorgekomen, als in de gemeenten: Bolsward 2, Haskerland 1, Hindeloopen 1, Schoterland 1, Sneek 1, Utingeradeel 4, Wonseradeel 1 en Wijmbritseradeel 5, bedragende daardoor het totaal der gevallen sedert den 1 Januarij dezes jaars 2387;
2. dat gedurende hetzelfde tijdvak de longziekte zich heeft geopenbaard onder de runderen van de veehouders: Arend Willems van der Beek, te Hindeloopen; IJede Gerbens Deinum, te Sneek; Sijtze Hilbrands Boschma, te IJsbrechtum en Hielke Cornelis de Koe, te Woudsend, en gezond zijn verklaard de runderen van de veehouders: Hedman Tjeerds Annema, te Dantumawoude; Rinse Gerbens de Vries, te Suameer; Marten Rientzes Boersma, te Ægum; IJpe Roelofs van der Molen, te Stavoren en Herre Hessels Wesselius, te Bolsward.

Leeuwarden, den 31 Julij 1854.

De Gedeputeerde Staten voornoemd,
VAN PANHUIJS, *Voorzitter*.
A. VAN DER LAAN, *Griffier*.

KENNISGEVING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *Leeuwarden*, brengen, bij deze, ter kennis van de Ingezetenen, dat, ter Secretarie, voor een' ieder verkrijgbaar is gesteld:

De Verordening van Policie op het leggen der Schepen en op de Scheepvaart in de Gemeente Leeuwarden, tegen betaling van *vijf en twintig Cents*.

Leeuwarden, den 31 Julij 1854.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
J. H. BEUCKER ANDREÆ.
De Secretaris,
M. S. DE WAL.

WEENEN, 28 Julij.

Volgens berigten uit Bucharest van 21 dezer zouden de Russen weder toebereidselen tot eenen aftogt maken en naar Fokschan en Kalagerani terugtrekken. De Turken hebben Giurgewo met 60,000 man bezet en versterken zich buitengewoon. Daarentegen wordt in particuliere brieven uit Bucharest van 19 dezer medegedeeld, dat men aldaar geheel in onzekerheid verkeert over de gebeurtenissen bij Giurgewo, daar er tusschen Bucharest en Giurgewo en omgekeerd geene gemeenschap kon plaats hebben. Troepen, kanonnen, toestellen voor bruggen en karren met levensmiddelen trekken voortdurend door Bucharest naar Frateschti. Prins Gortschakoff en zijn hoofdkwartier bevonden zich den 19den te Bucharest, en niets bevestigt het gerucht van eene verplaatsing daarvan naar eene andere plaats. Alle berigten, die van eene verplaatsing van het hoofdkwartier naar Slobosetja gewag maken, zijn valsch.

De tijdingen over de gebeurtenissen aan den Donau, welke regelmatig elken dag uit Bucharest ontvangen werden, zijn gisteren niet aangekomen. Uit Widdin heeft men slechts tijdingen tot den 21 dezer. Tot dien dag was er geene krijgsgebeurtenis van belang voorgevallen; doch zouden de Turksche corpsen, die bij Oltenitsa en Simnitsa geposteerd waren, den 20sten en 21sten naar Bucharest getrokken zijn. Omer-Pacha stelde zich den 22sten met het te Giurgewo staande centrum in beweging. Hij houdt sedert 6 dezer, met kleine uitzonderingen, zijn verblijf te Rustschuk.

Een brief uit Varna van den 17 dezer, meldt dat de in die omstreek gelegerde troepen zich gereed maakten om tegen de Russen op te trekken.

Omer-Pacha heeft bevolen dat den bij de verdediging van Silistria gevallen Engelschen kapitein Butler een gedenkteeken zal worden opgerigt.

Heden wil men dat alhier het berigt is ontvangen, dat den 23 dezer tusschen Dzurdzu en Fratetschti een ernstig gevecht heeft plaats gehad, waarbij de Russen geslagen zijn, 2000 dooden hebben bekomen, terwijl 500 gevangenen in handen der Turken zijn gevallen. Daarentegen verspreidt zich ook het gerucht dat de Russen in Azie een voordeel op de Turken behaald hebben.

LONDEN, den 28 Julij.

In de zitting van het Lagerhuis van jl. Woensdag is de beraadslaging hervat over de door een der leden, lord Dudley Stuart, voorgedragen bill houdende eene strafbepaling tegen degenen die gedurende den oorlog aan nieuwe geldleeningen voor de Russische schatkist deelnemen of op eenige wijze, regtstreeks of zijdelings, fondsen aan Rusland verschaffen. Het Huis heeft deze bill met 77 tegen 24 stemmen in beginsel aangenomen.

— Op 's rijks werf te Pembroke is bevel ontvangen om een schroef-linieschip en drie schroef-kanonneerbooten voor onze marine te bouwen. — Vier linieschepen, vier fregatten van de grootste soort, en vier kanonneerbooten zijn of komen thans in aanbouw op de genoemde werf; daarvan worden twee linieschepen, een fregat en vier kanonneerbooten met eene stoomschroef voorzien.

Het eerste gedeelte der flotille van stoomkanonneerbooten, die in aller ijl uitgerust wordt om de operatien der Engelsch-Fransche vloot in de Oostzee te ondersteunen, zal in de tweede week der volgende maand Augustus in de Oostzee verschijnen.

Volgens een telegraphisch berigt uit Stockholm van den 25sten, verwachtte men aldaar dat door de Engelsch-Fransche vloot zeer spoedig iets tegen de Alandseilanden zou worden ondernomen, dewijl een vijftigtal groote oorlogschepen op de hoogte dier eilanden zigtbaar was.

Volgens een telegraphisch berigt uit Danzig, lag de vereenigde vloot den 25 Julij te Ledsund. Hetzelfde berigt meldt dat een Britsch oorlogschip, *de Valorous*, aan den grond geraakt en sterk beschadigd weder vlot geworden is, en bevestigt dat de Britsche vice-admiraal Corry wegens ongesteldheid naar Engeland teruggekeerd is.

— Welligt is nooit een oorlog gevoerd in welken eene der strijdende partijen reeds zoovele harer hoofdofficieren buiten gevecht gesteld zag alvorens het tot een beslissend treffen kwam als zulks nu met Rusland het geval is. De veldmaarschalk Paskewitsch werd voor Silistria zoo zwaar gewond dat hij vooreerst althans geen deel aan den strijd kan nemen; de generaal Schilder en de luitenant-generaal [illegible] overvelden daar; de luitenant-generaal Dreschern stierf te Roman, ten gevolge eener ziekte; de luitenant-generaal Shruleff werd bij Giurgewo doodelijk en de luitenant-generaal Bebutoff zwaar gewond; de generaal-majoors Meijer en Stol[illegible] sneuvelden voor Silistria en de generaal-majoor Butatlin ontving ernstige [illegible]

— De staat van de legers der oorlogvoerende mogendheden, welke aan den oorlog zouden kunnen deel nemen, is volgens het *Bulletin de Paris* als volgt: Frankrijk 600,000 man, Engeland 160,000, Oostenrijk 750,000, Pruisen 400,000, Turkije 100,000, Rusland 700,000, waarvan slechts 370,000 man in staat is om te velde te trekken, de Duitsche Bond 250,000, Zweden 60,000, Denemarken 50,000. Er zouden daarvan op dit oogenblik reeds aan den oorlog in het Oosten tusschen 700,000 à 1 millioen soldaten deel kunnen nemen.

PARIJS, den 28 Julij.

Het gebouw voor de wereldtentoonstelling in 1855 zal geheel van steen opgetrokken worden en is door de heeren Goldsmid & Co. voor de som van 11,327,000 francs aangenomen, terwijl de twee vleugels en eenige nevengebouwen bovendien 6,000,000 francs kosten zullen. Het hoofdgebouw zal in den vorm van een langwerpig vierkant, in drie afdeelingen verdeeld, opgetrokken worden.

— De dagbladen behelzen het volgende berigt uit Madrid van den 25 dezer: „In de hoofdstad is het rustig, hoewel de bevolking nog niet geheel te vreden gesteld of omtrent de vervulling harer wenschen gerust schijnt te zijn. Koningin Isabella, die haar paleis nog niet weder verlaten heeft, vereenigt zich met de voorstellen van den generaal Espartero, die eerst op den 28 dezer te Madrid verwacht wordt."

Een berigt hetwelk twee dagen vroeger dan het bovenstaande, is afgezonden, luidt aldus: „De houding der bevolking is nog dezelfde. De nationale garde wordt op de been gebragt volgens de in 1843 gemaakte verordeningen. De generaal Concha, een der krijgsoversten die door het gevallen ministerie verwijderd zijn, is weder in Spanje gekomen, en bevond zich den 26 dezer te Barcelona."

BERLIJN, 26 Julij.

Ofschoon geene officiële berigten omtrent de jongste verhandelingen tusschen Oostenrijk en Pruisen gegeven zijn, wordt het echter, sedert de terugkomst van den overste von Manteuffel, niet twijfelachtig meer gehouden, dat beide mogendheden het eens zijn over den zin van het Russisch antwoord, en ook geen verschil tusschen haar bestaat over de verdere uitvoering van het tractaat van 20 April jl. Het schijnt vrij zeker, dat Oostenrijk een termijn van eene maand gesteld heeft, binnen welken Rusland de Donau-vorstendommen zal behooren ontruimd te hebben, terwijl anders Oostenrijk genoodzaakt zal wezen om geweld te gebruiken, ten einde die ontruiming te verkrijgen. Pruisen zal in het laatste geval te zorgen hebben, dat aanrandingen van het Oostenrijksch grondgebied afgeweerd worden.

's GRAVENHAGE, 29 Julij.

In de zittingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van Donderdag, gisteren en heden, zijn de beraadslagingen over het aanhangige wets-ontwerp tot vaststelling van het reglement op het beleid der regering van Nederl. Indie voortgezet. Achtereenvolgens zijn, behalve de art. 55 en 60 die na art. 70 zullen behandeld worden, de art. 48 tot en met 64, na veelvuldige en langdurige discussien, en nadat eenige artikelen geamendeerd en gewijzigd waren, aangenomen, en is de verdere beraadslaging bepaald op Maandag e. k.

Bij de Kamer is ingekomen het berigt, dat de heer J. F. van der Heijde, afgevaardigde uit het hoofdkiesdistrict Eindhoven, is overleden, welk berigt aan den minister van binnenl. zaken medegedeeld zal worden.

De commissien van rapporteurs:

1. voor de raming van uitgaven voor de Kamer voor 1855;
2. voor het wets-ontwerp betrekkelijk de indeeling der gronden van het Haarlemmermeer onder de aangrenzende gemeenten, hebben hare eindverslagen uitgebragt. De Kamer heeft bepaald dat de beraadslagingen over het eerste onderwerp zullen plaats hebben op Maandag aanstaande, des voormiddags ten tien ure, en dat die over het tweede nader zullen vastgesteld worden.

De commissie tot onderzoek van:

1°. de rekening betrekkelijk het fonds van domeinen over 1852;
2°. het verslag wegens verleende verstrekkingen, door het departement van marine, hebben daaromtrent mede hare rapporten uitgebragt. De Kamer heeft beslist dat over de daarbij voorgestelde conclusien nader zal beslist worden.

— De Synode der Nederlandsche Hervormde Kerk heeft zich, van den 12 tot den 19 dezer toe, bijna onafgebroken bezig gehouden met het deliberen over en besluiten naar aanleiding van het rapport van de werkzaamheden der algemeene Synodale Commissie. Veel van het behandelde moge voor de openbare bekendmaking nog niet geschikt zijn, omdat het bijzondere personen en kerkelijke besturen betreft, aan wie de besluiten, op verzoeken en adressen gevallen, nog niet zijn uitgevaardigd, — voor mededeeling is o. a. vatbaar het besluit ter zake van het *ambtsgewaad*. Naar aanleiding van adressen heeft de Synode gemeend de *toga*, met *bef* en *barret*, ten gebruike bij de openbare godsdienst-oefening, te moeten *aanbevelen* als eene passende en deftige kleeding en is door haar eene personele commissie benoemd om te dienen van advies over de wijze van uitvoering dier aanbeveling.

Een concept van herzien reglement voor Kerkelijk Opzigt en Tucht is ter tafel gebragt en de leden der Synode zijn uitgenoodigd vóór den 15 Augustus e. k. hunne aanmerkingen daarop aan de Synod. Comm. in te zenden, opdat zij in hare najaars-vergadering daar, het eene voorbereidende proeve is, daarvan gebruik make bij het nader ter hand nemen van hetzelve en ten volgenden jare bij de Synode een voorstel van concept inlevere.

De Synode, oordeelende, naar aanleiding van een voorstel ter afschaffing der *tweede* feestdagen voor het tegenwoordige geene maatregelen te moeten nemen, heeft met vreugde en dankbaarheid aan God opgemerkt de meer en meer plegtige viering van den *Goeden Vrijdag* in de gemeenten onzer Ned. Herv. Kerk., ook ten gevolge der laatste Synodale uitnoodiging en spreekt hare blijde hope uit, dat, bij voortgaand streven naar het wegnemen der bezwaren, die meer plegtige viering, zoo veel mogelijk, *algemeen* zal kunnen worden ingevoerd.

Ter hand nemende het rapport der Synd. Commissie ter zake *een toevoegsel op den bundel* der Evangelische gezangen, besloot de Synode dat belang verder in handen te stellen van de *Sijnodale Commissie* en de *Commissie van toezigt tot den druk*, met regt van assumtie voor de *eerstgenoemde*, opdat de Kerk eenmaal zich moge verheugen in het bezit van Evangelische liederen bij sommige plegtige gelegenheden, wier gemis voorziening behoeft.

Voorts zijn er reeds eenige rapporten ter tafel over *bijzondere* aangelegenheden van personen en kerkelijke besturen en gemeenten, en zijn de commissien, benoemd om te rapporteren over de concept-reglementen op de *Kerkeraden*, de *Vacaturen*, het *Examen*, het *beheer der Kerkelijke goederen*, de *Diakonie-administratie*, het *verband tusschen de Synode en de algemeene Synodale Commissie* en over de *Bijbelvertaling* ijverig werkzaam, om der Synode te dienen met hare adviezen over die belangrijke zaken bij deze vergadering aanhangig.

De vergaderingen van de Synode zijn voor 14 dagen geschorst.

AMSTERDAM, 29 Julij.

De persoon door de justitie gesignaleerd als de dader van den allergruwzaamsten moord in de nabijheid dezer stad is te Londen gevat.

Zijn wij wel onderrigt, dan zou op Dingsdag namiddag per telegraaf uit het Nieuwe Diep aan den officier van justitie alhier berigt zijn dat zekere de Haas, van Nieuwersluis, Zaturdag ochtend, den 22 dezer van het Nieuwediep naar Londen was vertrokken met de stoomboot *Lyon*; dat deze de Haas, wiens uiterlijk met het signalement van den als den vermoedlijken dader gesignaleerden Kemper veel overeenkomst had, een pyacker verkocht of geruild en een gordel gekocht had, die hij met rijksdaalders had gevuld, welke bijzonderheden op Dingsdag daaraanvolgende waren ontdekt. Iemand door den officier van justitie [illegible] naar Nieuwersluis gezonden, bragt, met den laatsten trein terug [illegible]

rigt, dat aldaar geen de Haas bekend was, en niemand van daar naar Engeland was vertrokken. Woensdag ochtend vroeg werd daarop door den officier van justitie getelegrafeerd, met beknopte opgaven van het gebeurde, aan onzen consul-generaal te Londen wiens groote activiteit reeds zoo menigmaal was gebleken. Ten 6 ure reeds had men van hem het antwoord ontvangen, dat de zich noemende de Haas door den officier van policie Thain was gearresteerd in een logement in White Chapel; hebbende hij zich reeds voorzien van eene plaats op het schip *Constellation*, dat heden Zaturdag naar New-York zoude vertrekken. De policie-ambtenaar Thain herkende hem aan het lidteeken op de linkerhand, terwijl zijn uiterlijk met het overgemaakte signalement overeenstemde. Bij het onderzoek vond men eenig Engelsch geld bij hem. De heer May, Nederlandsch consul-generaal, verzocht uitstel om den gevangene te doen voorkomen, daar een Hollandsch policie-officier naar Engeland onderweg was, om den gevangene naar Nederland terug te brengen. De Alderman Muggeridge besloot hierop, dat, ofschoon er geen tractaat bestaat tusschen Engeland en Nederland, het een van die gevallen was, welke hem zouden regtvaardigen om den beschuldigde gevangen te houden, tot dat de meening van den minister er over gekend was. Wij vernemen dat de beschuldigde na andermaal een verhoor te hebben ondergaan, morgen Zondag, per stoomboot naar Rotterdam zal worden vervoerd.

Donderdag is te Gramsbergen een poldergast gearresteerd, van wien men vermoedde, dat hij deel zoude hebben aan den moord nabij deze stad. Voor den Burgemeester aldaar gebragt, bekende hij oogenblikkelijk zijne schuld, en dat hij vijf medepligtigen had. Honderd en twintig gulden zijn bij hem aan contant geld gevonden.

LEEUWARDEN, 31 Julij.

Gisteren avond is alhier gearriveerd de luitenant-generaal en inspecteur der kavalerie Storm de Grave, ten einde het regement jagers te paard te inspecteren. Heden voormiddag zijn bereids de manschappen in de kazerne door ZHEG. in oogenschouw genomen, terwijl morgen vroeg het geheele regement op het exercitie-veld aan den Groninger Straatweg voor ZHEG. zal manoeuvreren.

— Naar wij vernemen is de Tentoonstelling van Friesche Nijverheid, dezer dagen alhier gehouden, door 4271 personen tegen betaling bezocht geworden, ongerekend 109 personen, die zich hadden geabonneerd, en de inzenders van voorwerpen, benevens de leden der afdeeling Leeuwarden, van de vereeniging: *„Tot bevordering van Fabrijk- en Handwerknijverheid in Nederland"*, die het regt hadden kosteloos de Tentoonstelling te bezoeken. Overigens is de Tentoonstelling gisteren nog door ongeveer 5000 werklieden zoo uit deze stad als van elders en heden door de weeskinderen uit de verschillende gestichten bezocht geworden. Morgen is zij voor het geheele garnizoen opengesteld.

— De drie laatste voorstellingen in den schouwburg gaven aan de tooneelminnaren niet minder genoegen, dan op vorige avonden steeds het geval was. In *de Oude Korporaal* waren het de heer Tjasink en mevr. Engelman-Bia, en in *de Eer des Huizes* de heeren Peters en Veltman (welke laatste vooral onverbetelijk was), die boven allen uitblonken. De laatste voorstelling op Zaturdag-avond bestond in het tooneel(?)spel *de Kruiwagens of Camaraderie*, een der jongste meesterstukken van Scribe en voor het Hollandsch tooneel bewerkt door mr. Burlage. De titel van het stuk duidt reeds genoegzaam zijnen inhoud aan en bij menig tooneel hoorde men van dezen en genen den uitroep: *Tout comme chez nous.* De karakters werden, met slechts eene enkele uitzondering, door alle vertooners uitmuntend teruggegeven en vooral aan de heeren Peters en Albregt en de dames Engelman-Bia en Sablairolles vielen herhaaldelijk de blijken van goedkeuring van het zeer talrijk opgekomen publiek ten deel. Het nastukje (*Een Meisje zoo als weinig zijn*) was zeer slecht gekozen. Het kiesch gevoel werd er door aangedaan en menigeen was dan ook blijde, de gordijn te zien vallen.

De buitengewone voorstelling, gisteren avond door den heer Krosso in den Stadstuin gegeven, had daar eene aanzienlijke schare doen bijeenkomen. Jammer dat het tooneel te ver van het publiek was verwijderd, waardoor het oog soms te veel moest worden ingespand, om alles naauwkeurig te kunnen gadeslaan. Dit verhinderde intusschen niet, dat men bij den heerlijken zomeravond eenige regt aangename uren in den tuin doorbragt.

— De jager, die de vorige week door zijnen kameraad zoo gevaarlijk werd verwond, is, naar wij vernemen, in den nacht van Donderdag op Vrijdag jl. aan de gevolgen daarvan overleden.

— Naar wij vernemen is bij het bestuur van de Hulpkas voor Israëliten alhier onlangs ontvangen een geschenk van H. K. H. Prinses *Frederik der Nederlanden*, bestaande in een paar sierlijke vazen, om te dienen als prijs voor de eerstdaags te houden verloting. (*Zie advertentie*).

— Aan het Gemeentehuis liggen ter inzage de voorwaarden van aanbesteding, den 15 Aug. 1854 te Utrecht te houden, van het spannen van eenen telegraafdraad langs de bestaande palen op de lijn tusschen Utrecht en Gorinchem.

— Woensdag jl. is de Groenlandsvaarder *Dirkje Adema*, gezagvoerder O. Mehlen, in het Vlie en den daaraanvolgenden dag te Harlingen binnengekomen. De vangst van deze bodem is dit jaar hoogst ongunstig geweest, bedragende slechts eenige weinige honderden robben.

— Omtrent het in de vorige week te Minnertsga plaats gehad hebbend verschrikkelijk ongeluk, vernemen wij het volgende: Drie zoontjes van den heer Flesch aldaar, hadden vrijheid bekomen, in den tuin van den onderwijzer roode bessen te mogen gaan eten. In dien tuin stond ook een zoogenaamd *peperboompje*, (Daphne Laureola). Zonder met de vreeselijke werking der vrucht van dezen boom bekend te zijn, nuttigden zij ook daarvan, echter met dat noodlottig gevolg, dat zij hevig ongesteld werden en twee hunner, ondanks de toegebragte geneeskundige hulp, reeds den volgenden morgen onder de grootste smarten overleden. Het derde kind kwam, dank zij de toegediende geneesmiddelen, gelukkig aan het braken, geraakte daardoor de vergiftigde vrucht kwijt en geeft alsnu alle hoop van te zullen herstellen. — Moge dit ongeluk intusschen velen aansporen om de vergiftplanten of andere schadelijke gewassen uit hunne tuinen uit te roeijen!

— Bij besluit van den 27 dezer, no. 54, heeft het Zijne Maj. behaagd den schout bij nacht J. Enslie, minister van marine, te bevorderen tot vice-admiraal.

— Bij besluit van den 28 dezer, no. 75, heeft Zijne Maj. goedgevonden tot rector magnificus bij de hoogeschool te Groningen voor het academiejaar 1854—55 te benoemen den hoogleeraar C. Star Numan.

— Het *Staatsblad* no. 107 bevat Z. M. besluit van den 21 dezer, betreffende eene onteigening van perceelen in de gemeente Opsterland, kad. gem. Gorredijk en in de gemeente Ængwirden, kad. gem. Tjallebert, ten algemeenen nutte in het publiek belang van den polder van het 6de en 7de veendistrict, welker bezit tot den aanleg van eenige gedeelten des omringdijks van dat waterschap wordt vereischt.

— De *Staats-Courant* behelst een Kon. besluit van 26 dezer, bepalingen inhoudende, ter opleiding van jongelingen tot adelborst 1ste kl. aan boord der vaartuigen van oorlog. Er zal worden aangesteld een zeker aantal jongelingen, met rang van adelborst 3de kl., welker aantal, naar de behoefte geregeld, telken jare door den minister van marine wordt bepaald. — Inzonderheid zullen voor die betrekking in aanmerking komen kinderen van officieren, of ambtenaren van den Staat of van ouders, die door bijzondere daden aanspraak op ondersteuning van Staatswege zoude kunnen maken. — Jongelingen, tusschen 13 en 16 jaren, zullen kunnen worden toegelaten tot het examen van adelborst 3de klasse.

Na 2 jaren adelborst 3de kl. te zijn geweest zullen de jongelingen tot het examen van adelborst 2de kl. worden toegelaten. — De adelborsten 2de kl. genieten 'smaands *f* 15 tractement, het gewone scheepsrantzoen en *f* 10 tafelgeld. In zee of buitenlands wordt dit tafelgeld verdubbeld. De adelborsten 2de kl. worden geplaatst aan boord van de groote in dienst zijnde schepen, of van het instructie-vaartuig. Na twee jaren adelborst 2de kl. te zijn geweest, zullen de jongelingen tot het examen, voor de 1ste kl. bepaald, worden toegelaten en zullen zij, bij vacature, tot dien rang worden bevorderd.

Ingevolge het bovenstaand besluit, worden door den minister van marine de belanghebbenden opgeroepen om zich voor 25 Augustus aan te melden aan het depart. van marine, ter aanvulling van 24 opengestelde plaatsen. Het examen tot toelating zal in het begin van September plaats hebben.

— De opkomst der verlofgangers van de ligting 1851 en 1852, die tot de najaars-oefeningen worden opgeroepen, is nu zoodanig geregeld, dat zij allen op den 18 Augustus aanstaande, des namiddags voor 4 ure, bij hunne corpsen zijn aangekomen. Zij, die in gebreke blijven op dien dag onder de wapenen te komen, zullen evenwel gedurende eene geheel maand in den wapenhandel worden geoefend; ook zij, die zich op eene of andere wijze aan de instructie onttrekken of daarin achterlijk mogten zijn, zullen zoo veel lan ger in werkelijke dienst worden gehouden als dat noodig zal worden geoordeeld. De op hunnen tijd onder de wapenen gekomen manschappen moeten overigens d en 18 September eerstkomende weder in het genot van groot verlof worden geste ld, met uitzondering dergenen, welke aan het oefeningskamp deel nemen, die eerst na terugkomst in hunne garnizoensplaatsen in het genot van zoodanig verlof zullen worden gesteld.

— Het Programma ter gelegenheid der feestviering bij de op handen zijnde [illegible] bouw-Tentoonstelling te Dockum, luidt als volgt:

8 Augustus. Te 10 ure, algem. vergadering der maatschappij op het [illegible] Te 10 ure, opening van de Tentoonstelling. Te 3 ure, diner bij [illegible] H. W. Donker. Te 4 ure, boegsprietlooperij. Te 9½ ure, muzijk op een [illegible] vaartuig door en rondom de stad.

9 Augustus. Te 10 ure, voortzetting der Tentoonstelling. Van 12½ tot [illegible] matinée musicale. Te 2½ ure, mededeeling van den uitslag der bekrooningen [illegible] het Stadshuis. Te 3 ure, harddraverij. Te 7 ure, uitdeeling van den prijs [illegible] harddraverij bij L. Hansma. Te 8 ure, concert bij H. W. Donker.

AMSTERDAM, 29 Julij. Ds. Loosjes, van Akkrum, heeft het beroep van [illegible] Doopsgezinde gemeente alhier aangenomen.

HEERENVEEN. Ds. J. F. Corstius Jz., predikant te Oude Niedorp, heeft de beroeping naar deze gemeente aangenomen.

De volgende berigten zijn ons ter plaatsing toegezonden:

AKKERWOUDE, 28 Julij.

Heden werd door het bestuur van het departement Dantumadeel der maatschappij: *Tot Nut van 't Algemeen*, daartoe uitgenoodigd, de eerste steen gelegd, van de, door het Gemeente-Bestuur van Dantumadeel op den Broek onder dit dorp op te rigten school en onderwijzerswoning.

Gedacht departement wendde meer dan vijf jaren pogingen aan tot het oprigten eener school ter voorschreven plaatse, en ontzag zich geene moeite tot bereiking van het voorgestelde doel. Door bijdragen van particulieren en van verschillende departementen, was het in staat aan genoemd Gemeente-Bestuur, eene aanzienlijke som tot het stichten dier school aan te bieden, hetwelk dan ook door die som in vereeniging met eene rijks-subsidie tot die stichting in staat werd gesteld. Moge het departement Dantumadeel, weldra deszelfs moeiten beloond zien en het genoegen smaken, dat door deszelfs medewerking opvoeding door onderwijs worde verstrekt aan eene jeugd, die daaraan, telang reeds, zoo zeer behoefte had.

Bij het scheiden van de markt leert men de kooplui kennen.

Nu het publiek toch attent gemaakt is op *Hepke van Wijckel*, (zie het berigt in de Leeuwarder Courant van 21 dezer), is 't wel noodig dat het iets meer van hem wete, opdat men den man niet verkeerd beoordeele maar naar waarde leere schatten. In de wandeling werd hij *blyne Hepke* geheeten om zijne zonderlinge oogen, waarmede hij al en niet kon zien, maar het minst in het heldere licht; toch beletteden zij hem niet om te gaan waar hij wilde en te doen wat hij verkoos. Dat doen evenwel bestond schier uitsluitend in de dorpen van den omtrek af te loopen en bij de *vrienden* over het goede te praten, lang te bidden en lekker te eten; graag mogt men hem hooren, al was zijne rede dan ook letterlijk niets meer dan eene zamenflansing van schrifttuurplaatsen, meestal in de Friesche landtaal geciteerd, en waaraan men kop noch staart kon vinden. Voor de vrienden den nogtans was hij een orakel en de keurmeester van alle Predikanten in den hoek. Arm was hij, maar door de Administratiën zijn geheele leven door wel verzorgd; afzigtelijk leelijk en onhebbelijk, maar daarom kon hij wel vroom wezen, en vroom? — nu daaraan moest ge eens twijfelen! — voor een *heilige* ging hij door bij zijne kleurlingen. De man had het goed naar den vleesche en geens dings gebrek, en toch: „it kaem sa krap om . . . min koe de Jakens æk net te læstig falle." . . . . genoeg, Hepke kreeg al weer een schinke of stuk vleesch, een kaas of geld enz. — Eindelijk wordt hij ziek, en groot is de deelneming, mild de verzorging; zelfs eene arme dienstbode geeft hem nog een dubbeltje en 't wordt met graagte aangenomen. De man sterft, en ziet . . . men vindt een schat van geld in nieuwe munt, geborgen naar men zegt in eene boekenkist, vader Brakel, Smijtegeld en anderen gezelschap houdende! — Dat stomme geld nu, mij dunkt het zegt ons vrij duidelijk wie Hepke was: een woekeraar en geveinsde van de eerste soort. Zóó heeft hij dan altijd de vrienden misleid en valschelijk met hen omgegaan; klagende over armoede, bij elkâar geschaggerd wat hij maar kon; zóó zich zoetvoerig laten onderhouden, en intusschen van de regte armen het hunne genomen; zóó losheid van de wereld en hemelsgezindheid voorgewende, getoond met lijf en ziel aan de aarde vast te zitten. Neen, men spreke niet meer van zijne *ongekunstelde* godsvrucht, zijn dood heeft het anders geleerd. Bij het scheiden van de markt leert men de kooplui kennen, ook die met de godsdienst te koop liepen.

Een vriend van waarheid en echte *vroomheid.*

VERKORT VERSLAG

VAN DEN TOESTAND DER PROVINCIE *FRIESLAND* IN 1853,

aan de STATEN van dat Gewest gedaan door de GEDEPUTEERDE STATEN, IN DE ZOMER-VERGADERING VAN 1854.

(*Vervolg van* no. 57).

HOOFDSTUK IV. *Medische Politie.* De gezondheidstoestand der menschen was gedurende het jaar 1853, zeer gunstig. Met uitzondering van Leeuwarden, bleef men gelukkig gespaard van de cholera morbus, die elders in ons vaderland zoo vreeselijke verwoestingen aanrigtte. Overigens bepaalde zich deze ziekte in genoemde gemeente tot 14 gevallen, waarvan 11 doodelijk afliepen; terwijl 2 lijders herstelden en 1 op het einde des jaars in behandeling bleef. In enkele gemeenten vertoonden zich wederom de kinderpokken, doch in veel minder mate dan het vorige jaar.

Er werden 1853 gevaccineerd 3330 personen, waarvan 1127 gratis en 2203 tegen belooning. Dit cijfer is belangrijk minder, dan ten vorigen jare, toen 5117 personen de kunstbewerking ondergingen, en wel 2341 gratis en 2776 tegen betaling. Daar echter ook thans weder van sommige geneeskundigen geene opgaven ingekomen zijn, is het opgenoemde cijfer niet als het juiste aan te merken.

De besmettelijke longziekte bleef ook gedurende het jaar 1853 onder den veestapel heerschen en wel in niet mindere mate, dan gedurende het voorgaande jaar. Terwijl toch het getal bekende gevallen in 1852, 2880 beliep, klom dat cijfer in 1853 tot 3155 (als 3116 doodingen en 39 sterfgevallen) gevende alzoo eene vermeerdering van 275 gevallen.

In 't geheel heerschte de ziekte op 494 stallen. Daarvan werden 392 in den loop van 1853 aangetast, terwijl de ziekte op 102 stallen reeds op het einde van 1852 was uitgebroken en in 1853 bleef voortheerschen. — De verhouding van het totale cijfer der longziekte-gevallen tot dat der runderen, in Friesland aanwezig volgens de uitkomsten der telling voor de belasting op het rundvee over 1853, (195,934) was 1,6 ten honderd, zijnde 0,3 ten honderd meer dan in 1852.

Behalve van de longziekte, leed het vee in de gemeenten Wijmbritseradeel en IJlst, van het laatst van Julij tot het midden van November, vrij sterk van het zoogenaamde miltvuur (venijn, Anthrax). In de eerst genoemde gemeente stierven aan die kwaal 151 runderen, 6 paarden, 3 schapen en 2 varkens, en in de laatst gemelde gemeente 12 runderen. — Overigens was het vee, in het algemeen gezond.

Het gast- of ziekenhuis te Leeuwarden blijft nog steeds het eenige gesticht van dien aard in deze provincie. Op den 1 Januarij 1853 waren in het gesticht aanwezig 20 personen, terwijl in den loop des jaars zijn opgenomen 134, waaronder 52 voor rekening van andere gemeenten. Van de 134 verpleegden zijn 25 overleden.

De statistiek betrekkelijk de verpleegden in het krankzinnigen gesticht te Franeker gedurende 1853 levert het volgende: op den 1 Januarij 1853 waren onder behandeling 31 mannen en 28 vrouwen, gedurende 1853 werden opgenomen 21 mannen en 19 vrouwen, in 1853 zijn alzoo verpleegd 52 mannen en 47 vrouwen, waarvan in 1853 zijn afgevoerd 14 mannen en 11 vrouwen, zoodat op den 1 Januarij 1854 onder behandeling waren 38 mannen en 36 vrouwen, te zamen 74 personen. — De algemeene gezondheids-toestand was tamelijk goed.

HOOFDSTUK V. *Nationale militie en schutterijen.* Tot de loting voor de nationale militie werden ingeschreven 2721 jongelingen. Het contingent door de provincie te leveren bedroeg 736. Ingelijfd zijn 718 man, zoodat aan het contingent nog ontbreken 18 man. Van 29 uitspraken der militie-raden is men in hooger beroep gekomen bij Ged. Staten; 14 daarvan zijn vernietigd, en 15 gehandhaafd.

De dienstdoende schutterijen worden steeds geregeld in den wapenhandel geoefend. De geheele sterkte der schutterij in deze provincie bedraagt: Dienstdoende schutterijen, actief 920, reserve 1145, te zamen 2065. Rustende schutterijen, actief 3033, reserve 3909, te zamen 6942. Totale sterkte der [illegible]

[illegible] .... 9055; Slechts [illegible] [illegible] 6977, schutterijen 1997, — van den steeten [illegible] der rustende schutterijen 6977, [illegible] 8764 man. Slechts één verzoek tot voorziening in hooger beroep van de uitspraak eener commissie van onderzoek in de gemeente werd bij Ged. Staten ingediend. Die uitspraak werd verbeterd en de appellant van de dienst vrijgesteld. Een appel van een vonnis van den schutterraad in eene der gemeenten werd, als te laat ingediend buiten behandeling gelaten.

HOOFDSTUK VI. *Kerkelijke zaken.* De vroeger bestaan hebbende combinatie van Huins met Hijlaard en Lijons, waarvan de afscheiding sinds eenigen tijd werd verlangd, is, op verzoek van kerkvoogden, door den Koning opgeheven, zoodat voortaan Hijlaard op zich zelve staan, en Huins met Lijons eene gecombineerde gemeente uitmaken zal. Hangende is nog steeds de zaak betreffende eene vereeniging van de beide gehuchten Betterwird en Hantumer-Uitburen, het eerste met Hiaure en Bornwerd, het laatste met Hantum en Hantumhuizen, zoomede die omtrent eene vereeniging van het klooster Lidlum met Oosterbierum en van Firdgum met Tjummarum. De splitsing of scheiding van de gecombineerde gemeente van Korte- en Langezwaag, in 1853 geheel voorbereid, erlangde in het begin dezes jaars haar beslag.

De toestand der kerkgebouwen bij de Hervormden kan, over het algemeen goed worden genoemd.

Aan onderscheidene leeraren werden weder door den Koning gratificatien of personele toelagen verleend.

Het getal der Christelijk afgescheidene gemeenten is met 2 verminderd, en bedraagt thans 34, met 23 predikanten, zijnde de overigen vacant.

Als een gevolg der ingevoerde bisschoppelijke hierarchie bij de Roomsch Katholijken en der daardoor gedane opheffing van het vroegere aartspriesterschap, ressorteert het in deze provincie gelegen kerkelijk grondgebied thans onder het aartsbisdom van Utrecht en bestaat het geheele diocees uit 31 gemeenten, waarvan 12 tot het dekenaat Heerenveen, en 19 tot het dekenaat Leeuwarden behooren.

Door Mej. Ida Moltz, in leven huisvrouw van den heer Henricus Rinkus, werd gelegateerd aan de R. K. kerk te Harlingen *de helft* en aan de R. C. gemeente aldaar een *vierde* harer nalatenschap, in het geheel geschat op *f* 16,000. Aan de kerkvoogden der Hervormde gemeente te Akkrum werd door wln. S. Hoijtema Szn., aldaar een legaat vermaakt van *f* 4000. De Hervormde gemeente te Dokkum ontving wederom van eenen ongenoemde eene gift van *f* 1000.

NEDERLANDSCH GODSDIENSTIG TRAKTAAT-GENOOTSCHAP.

Sedert een aantal jaren is alhier eene afdeeling van het Nederlandsch Godsdienstig Traktaak-Genootschap gevestigd. Zij heeft zich beijverd om van de nuttige kleine geschriften van dat Genootschap uitgegaan een aantal exemplaren te verspreiden. Zij heeft getracht daardoor werkdadige Christelijke Godsvrucht te bevorderen, menig woord van heilzame opwekking te brengen onder menschen van allerlei stand in de maatschappij, allerbijzonderst onder de minvermogenden naar het uitwendige. Zij heeft zich ook het opkomend geslacht aangetrokken en tevens haren arbeid getracht te wijden aan de teregtbrenging en opriging van zulken, die ver afgedwaald en diep gezonken zijn. — Het heeft daarbij bestuurderen niet ontbroken aan aanmoedigende ervaringen van den goddelijken zegen, zoodat zij vrijmoedigheid hebben, om hunne bemoeijingen ten deze voort te zetten en zelfs te wenschen, dat zij die meer mogen kunnen uitbreiden. Tot het een en ander echter is hun medewerking en ondersteuning van weldenkende mede-christenen onmisbaar. Zij roepen die dan ook bij deze in, en wenschen hunne stadgenooten uit te noodigen, om het lidmaatschap van bovengenoemd Genootschap te aanvaarden tegen eene jaarlijksche bijdrage van *f* 3 of om door kleinere bijdragen als begunstigers van hunne Christelijke belangstelling in het heil hunner medemenschen te doen blijken. Zij voegen hierbij slechts nog de herinnering dat de inteekeningen voor het lidmaatschap, of mindere bijdragen worden aangenomen bij den Heer H. J. Ladenius, penningmeester, en dat de kleine stukjes, Bijbelsche Almanakken, Godsdienstige Gezangen voor kinderen, door het Traktaat-Genootschap uitgegeven, verkrijgbaar zijn bij de Wed. Burggraaff alhier, waar ook de lijst van de tot dusverre uitgegevene Traktaatjes voorhanden zijn.

Bestuurderen van de afdeeling Leeuwarden van het Nederlandsch Godsdienstig Traktaat-Genootschap,
J. P. VAN HARENCARSPEL.
S. CROMMELIN.
H. J. LADENIUS.
J. H. GUNNING.
W. HAMSTRA.

HET BESTUUR VAN DE HULPKAS VOOR ISRAËLITEN te *Leeuwarden*, erkentelijk voor de welwillende ondersteuning, van tijd tot tijd ondervonden, heeft de eer ter kennis te brengen van zijne Stadgenooten, dat ook voor dezen jare, tot instandhouding en uitbreiding van gemelde inrigting, tot het houden van eene **VERLOTING** VAN VOORWERPEN VAN KUNST EN SMAAK is besloten, tot welk einde reeds een fraai geschenk van H. K. H. Mevr. de Prinses Frederik der Nederlanden is ontvangen, weshalve bij dezen de weldadige ingezetenen beleefdelijk worden uitgenoodigd, om ook deze **VERLOTING**, waarvan hen eerstdaags eene *inteekenings-lijst* zal worden aangeboden, hetzij met het nemen van LOTEN, hetzij met het teekenen tot het INZENDEN VAN VOORWERPEN of van beiden wel te willen begunstigen.

Leeuwarden,
31 Julij 1854.

Het Bestuur voornoemd,
Namens hetzelve,
Dr. FRIJDA, *Voorzitter.*

DE COMMISSIE VOOR DE REGELING DER TENTOONSTELLING, in de maand Julij 1854 te Leeuwarden, gehouden, brengt door deze ter kennisse van het algemeen, dat zij, onder inwachting van de vereischte toestemming, die zij dagelijks te gemoet ziet, het voornemen heeft, om eene **VERLOTING** te houden van onderscheidene tentoongestelde voorwerpen.

Zij meent zich te mogen vleijen, dat de indruk dier TENTOONSTELLING bij de vele bezoekers, zoodanig geweest is, dat aan eene plaatsing van een voldoend getal loten niet behoeft getwijfeld te worden, zoodat zij zich van eene verdere aanbeveling van deze, voor de nijverheid hoogst belangrijke aangelegenheid, zal onthouden.

Ieder lot is gesteld op **TWEE GULDEN.**

Ter verkrijging van LOTEN kan men zich aanmelden bij van der Boom, in het Beneden-Locaal der Societeit *Amicitia*, waar eene inteekening-lijst is nedergelegd.

De Commissie voornoemd,
J. G. HEUVELDOP, *President.*
Mr. E. ATTEMA, *Secretaris.*

STADS-INSTITUUT EN KOSTSCHOOL.

Aan belanghebbende Ouders en Voogden wordt bij deze berigt dat het nieuwe Schooljaar zal **geopend** worden Dingsdag 8 Augustus e. k.

Nadere inlichtingen of Prospectussen zijn verkrijgbaar bij den Directeur
Leeuwarden 7 Julij 1854. N. J. SINGELS.

ZEEBAD-INRIGTING
te Nes op Ameland.

Aanwijzing van de zoo naauwkeurig mogelijke uren der afvaart van de Postschuit van Holwerd naar Ameland, gedurende het Bad-saizoen (maand Augustus):

Den 1 Augustus namidd. 1 uur, den 2den namidd. 1¼ uur, den 3den namidd. 2 uur, den 4den namidd. 2½ uur, den 5den namidd. 3½ uur, den 7den voormidd. 9 uur, den 8sten voormidd. 9¾ uur, den 9den voormidd. 10½ uur, den 10den voormidd. 11 uur, den 11den voormidd. 11¾, den 12den midd. 12 uur, den 14den namidd. 1 uur, den 15den namidd. 1 uur, den 16den namidd. 1¾ uur, den 17den namidd. 2 uur, den 18den namidd. 2¾ uur, den 19den namidd. 3½ uur, den 21sten namidd. 5 uur, den 22sten voormidd. 9 uur, den 23sten voormidd. 9½ uur, den 24sten voormidd. 10¼ uur, den 25sten voormidd. 11 uur, den 26sten voormidd. 11½ uur, den 28sten midd. 12 uur, den 29sten namidd. 12½ uur, den 30sten namidd. 1 uur, den 31sten namidd. 1 uur.

NB. *Op Zondag en bij Nacht of Vroegtij wenschende over te varen, gelieve zulks tijdig te bestellen* bij J. Bergmans, in de Gouden Klok *te Holwerd.*

Nieuwe Doelen te Franeker.

[illegible] den 2 *Augustus e. k.*, **VOORSTELLING** van den Heer [illegible]. 's avonds ten 8 uur. — 49 *Cents Entrée.*

GRAND THEATRE DES PANTOMIMES
ET DES TABLEAUX VIVANTS
DE MR. LE PROFESSEUR
H. KROSSO.

Bij dezen heb ik de eer het KUNSTMINNEND PUBLIEK VAN *Franeker* te berigten, dat ik voornemens ben, op mijne doorreize van Leeuwarden naar Rotterdam, alhier in de **NIEUWE DOELEN** bij den Heer OOSTERBAAN slechts twee VOORSTELLINGEN te geven, waarvan de Eerste op *DONDERDAG* den 3, en de Tweede op *ZATURDAG* den 5 Augustus 1854, zal plaats hebben. De te geven VOORSTELLINGEN zullen door Affiches bekend gemaakt worden.

Entrée *f* 0,99. — AANVANG TEN 7½ UREN.

Professor H. KROSSO.

*** Getrouwd, den 29 Julij 1854, te Neerbosch:

A. H. C. VAN DRIEL,
Med. Doct. te *Amersfoort*, en
E. M. DRABBE.

Eenigste kennisgeving.

FOLSGARE, den 24 Julij 1854. Heden beviel van eene welgeschapene DOCHTER D. H. BAKKER, Echtgenoot van

M. H. REIDSMA.

*** Den 27 Julij 1854 verloste te *Brussel* van een ZOON, Vrouwe W. J. VAN ALBADA DE HAAN HETTEMA — VOORBEIJTEL.

*** Mogten wij ons den 5 April ll. verblijden over de geboorte van eenen Zoon: onze blijdschap veranderde heden in de diepste droefheid, daar het der Voorzienigheid behaagde onze eenige lieveling weder tot zich te nemen.

Leeuwarden, J. W. DIJKSTRA.
den 24 Julij 1854. H. DIJKSTRA — MEETER.

Eenige kennisgeving.

*** Heden avond, omstreeks 8 uur, behaagde het den algoeden God, mijn eenige geliefde Zoon DOUWE EISMA, door den dood van mijne zijde weg te nemen, in den ouderdom van ruim 21 jaren.

Een geduldig lijden van slechts vier weken maakte een einde aan zijn voor mij en mijner Kinderen nog zoo dierbaar leven.

Dockum, JAN F. VAN DIJK,
den 27 Julij 1854. *mede uit naam van mijne Kinderen.*

Eenige algemeene kennisgeving.

*** Heden morgen omstreeks 4 uur, overleed tot onze diepe droefheid ons eenigst geliefd Zoontje PIETER, in den ouderdom van 4 maanden.

IJlst, CORN. P. DE JONG.
28 Julij 1854. HENDRIKA DE JONG — TEN CATE.

*** Heden ontsliep — onze eenige geliefde en lievende Zoon FREERK, oud bijna 17½ jaar.

Delfstrahuizen, W. SCHAAF.
den 29 Julij 1854. I. DE JONG.

BURGERLIJKE STAND.

Bij den Burgerlijken Stand te *Leeuwarden* zijn van den 25 tot en met den 31 Julij 1854 aangegeven: 12 Geboren, 10 Overleden, 1 Gehuwd (paar).

Opgave der prijzen en aanvoer van *BOTER* en *KAAS*, den 28 Julij 1854, aan de Stadswaag te Leeuwarden.

PRIJZEN:	AANVOER:
BOTER: *f* 36.	1166 ¼ 261 ⅛ 94 $\frac{1}{16}$ vaten.
KAAS: „ 21. à *f* 28.	16104 Ned. ponden.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

Amsterdam, 29 Julij 1854.

Nederland.		
Werk. Schuld.	2½ pCt.	$59\frac{7}{16}$ 59½ $59\frac{7}{16}$
Dito dito . .	3 „	$71\frac{3}{16}$
„ „ . .	4 „	88⅞ $88\frac{15}{16}$ $88\frac{15}{16}$
Amort.-Synd.	3½ „	
Handel-Maats.	4½ „	
Frankrijk.		
Obligatiën . . .	3 pCt.	
Rusland.		
Ob. bij *H.* $\frac{1798}{1816}$	5 pCt.	99⅞
Dito dito $\frac{1828}{1829}$	5 „	99¼ 99⅛ 99½
Dito bij dito. .	4 „	78⅛
Dito.	4½ „	83

Spanje.		
Obligatiën . . .	1 pCt.	$18\frac{1}{16}$ $18\frac{3}{16}$ 18⅛
„ . . .	3 „	
„ Binnenl. à 6/m.	3 „	33⅛ $33\frac{3}{16}$ $33\frac{3}{16}$
Coupons Bewijzen . . .		$4\frac{1}{16}$ 4⅛
Portugal.		
Te Londen. . .	3 pCt.	$35\frac{3}{16}$ $35\frac{7}{16}$ $35\frac{7}{16}$
„	Uitg.	
Oostenrijk.		
Metaliek . . .	5 pCt.	62¾ 62⅞
„ 1852 .	5 „	
„ (nieuwe)	2½ „	32
„ „ $\frac{1851}{1852}$	2½ „	32
„ „ Amst.	5 „	73 73¼

Weenerb. bij Goll en Co. 5 pCt. 69; Pruisen 4½ pCt. 93⅜; Mexic. 23¾, $\frac{13}{16}$, $\frac{13}{16}$; Dito Onbep. 23¾, $\frac{13}{16}$, $\frac{13}{16}$; Peru 4½ pCt. 63⅜; 5 pCt. Eng. Russen 87⅛.

Zondag, 30 Julij.

Heden zijn tot verbeterde koersen verhandeld: Spaansche 1 pCts. à $18\frac{3}{16}$, ¼; Binnenl. 3 pCts. à 33⅜, ½, $\frac{9}{16}$ en 5 pCts. Metal. à 63 pCts.

Prijzen der Buitenlandsche Coupons en Uitgelote Obligatiën.

Metaliek *f* 23.80. Div. in L st. *f* 11.62½. Engelsche Russen *f* 11.62½ Fransche *f* 55½. Belgische *f* 55½. Pruissische *f* 35½. Russen in Zilv. R. *f* 35½. Papieren R. $10\frac{1}{16}$. Poolsche in fl. *f* 26½. Napelsche *f* 25.30.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN HEMELUMER-OLDEPHAERT EN NOORDWOLDE, roepen bij dezen op, de stemgeregtigde Hervormde Floreenpligtigen van onderstaande dorpen, om te compareren, als die van:

Molkwerum, op Woensdag den 9 Augustus 1854, des voormiddags ten 11 ure, in de Kerk aldaar.

Warns en *Scharl*, op dienzelfden dag, des namiddags ten 1 uur, in de Kerk te Warns.

Hemelum, Mirns en *Bakhuizen*, op Donderdag den 10 Augustus 1854, des voormiddags ten 11 ure, in de Kerk te Hemelum.

Oudega en *Kolderwolde*, op Vrijdag den 11 Augustus 1854, des voormiddags ten 11 ure, in de Kerk te Oudega.

Nijega en *Elahuizen*, op dienzelfden dag, des namiddags ten 1 uur, in de Kerk te Nijega.

Koudum, op Zaturdag den 12 Augustus 1854, des voormiddags ten elf ure, in de Kerk aldaar.

Ten einde: 1°. op te nemen en na welbevinding te sluiten de Kerkvoogdij-rekeningen dienst 1853; 2°. vast te stellen de begrootingen voor 1855; 3°. nieuwe Kerkvoogden te benoemen, voor de met 1 Januarij 1855 aftredenden, en 4°. over zoodanige voorstellen te handelen en te besluiten, welke alsdan ter tafel zullen worden gebragt.

Koudum,
den 22 Julij 1854.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
K. TJEBBES.
De Secretaris,
T. PLANTENGA.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN GAASTERLAND, roepen bijeen de Hervormde Floreenpligtigen van Harich en Ruigahuizen, op Maandag den 14 Augustus 1854, 's morgens 11 uur, in het Kerkgebouw der Hervormden te Harich, ten einde op te nemen de Rekening der Kerkvoogdij over 1853, en te besluiten over voorstellen te doen ter sluiting eener overeenkomst, omtrent de kosten te vallen op het onderhoud en de afschutting van den Nieuwen Weg ten Oosten van de Pastorie.

Balk,
den 29 Julij 1854.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
W. VAN NAUTA L[illegible], [illegible]
W. J. HEMSING, [illegible]

Burgemeester en Wethouders van Gaasterland, maken bekend, dat de gewone jaarlijksche Kermis ... Donderdag en Vrijdag den 17 en 18 Augustus; dat vanwege het Bestuur op laatstgemelden dag op de Wildemarkt zal worden Verhardraafd:

Een vrij te vereeren PRIJS van ... ...

indien daartoe minstens, zes Paarden tot genoegen der Keurmeesters en geen Goud of Zilver onder den man hebbende gewonnen, tenzij zulks geschied zij beneden driejarigen ouderdom, worden aangeboden; dat de aangave der Paarden zal moeten geschieden op *Kippenburg* bij de Wildemarkt, des voormiddags ten 11 uur, de Keuring ten 12 uur en onmiddelijk daarna de Loting, en dat de Draverij zal aanvangen des namiddags ten 2 uur. Voorts dat de Standplaatsen voor Kramen, Tenten enz, vanwege het Bestuur zullen worden aangewezen. Eindelijk dat de **KERMIS** te Balk invalt op Maandag den 21 derzelfde maand, en des Woensdags daaraanvolgende begint de wekelijksche **HERFST-, PAARDE- en BEESTEMARKT**, die voorts alle Woensdagen op de Koemarkt wordt gehouden.

Balk, den 29 Julij 1854.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
W. VAN NAUTA LEMKE, *Burgemeester*.
W. J. HEMSING, *Secretaris*.

GRAAN-BOELGOED TE NIAWIER.

Mr. J. WITTEVEEN, Notaris te Metslawier, zal, op Donderdag den 3 Augustus 1854, des avonds 6 uur, ten huize van Johs. P. Jager, Kastelein te Niawier, bij boelgoed, op 6 maanden crediet, presenteren te verkoopen:

De **VELDVRUCHTEN**, nagelaten door nu wijlen Rienkje Formers Wiersma, in leven Landbouwersche onder Wetsens, bestaande in:

Ongeveer 11 bunder 75 roede 79 el (32 pond.) KOOLZAAD, WINTERGARST, ROGGE, ZOMERWEIT, HAVER, ERWTEN, BOONEN, VLAS en AARDAPPELS, alles gelegen onder Wetsens en Niawier, en in het breede omschreven bij Billetten.

Omtrent de aanwijzing der perceelen vervoege men zich ten sterfhuize onder Wetsens.

VERKOOP EENER STELPHUIZINGE C. A. EN LAND,

onder Wolsum.

De Notarissen JORRITSMA, te Sneek en LEDEBOER, te Bolsward, zullen publiek veilen:

Eene voor weinige jaren geheel nieuw gebouwde, hechte en propere BOERENHUIZINGE, met SCHUUR en STALLING, HOVING en BOOMEN c. a., benevens 3 perceelen aller uitmuntendst en zeer vruchtbaar GREIDLAND en een strook RIETLAND, gelegen aan de Bolswarder Vaart en het Morra-Wieltje, nabij Vijfhuis onder Wolsum, te zamen gemeten op 6 bunder 9 roede 60 el, breeder bij Billetten omschreven.

Alles nagelaten en bezeten door wln. Gerrit Pieters Oppenhuizen en deszelfs Weduwe. Te aanvaarden uiterst 3 weken na de finale toewijzing.

Wie gading maakt, kome Dingsdag 8 Augustus a. s., 's nademiddags 2 uur, ter provisioneele toewijzing bij Terpstra, in het Roodhert te Sneek. Conditien te vernemen bij opgemelde Notarissen.

BEKANT ZWOLSCH EIKENHOUT.

R. BLOEMBERGEN SANTEE, te Leeuwarden, zal, op Donderdag den 3 Augustus 1854, des voormiddags 10 uur, bij den Dragonders-paardenstal en bij den voormaligen Wisjesdwinger aldaar, verkoopen:

6 ladingen bekant Zwolsch EIKENHOUT, waarbij zwaar Zaaghout, en tevens geschikt voor Watermolenassen, groote partij KROMHOUT, DAMLEGGERS, HEK- en STEKPALEN, 2 BEUKENBOOMEN.

ZEEUWSCH IJPEREN BOOMEN.

R. BLOEMBERGEN SANTEE, te Leeuwarden, zal, op Donderdag den 3 Augustus 1854, des voormiddags 11 uur, bij de Gasfabrijk aldaar, verkoopen: 69 stuks Zeeuwsch IJPEREN BOOMEN.

VERHURING BIJ GESLOTENE BRIEFJES, voor 5 of 7 jaar, van eene uitmuntende **ZATHE en LANDEN**, met HUIZINGE, SCHUUR, enz., staande en gelegen op Fons onder Jorwerd, gekw. no. 27, groot naar naam en faam 32 bunder 69 roede 68 el, en 33 p. **WEIDLAND**, thans bij den mede-eigenaar Rutger S. Fopma in gebruik; te aanvaarden op St. Petri en 12 Mei 1855.

De Conditiën liggen ter lezing bij den Kastelein S. K. BANGMA, te Weidum, bij wien de briefjes *franco* onder lett. V, moeten worden ingediend vóór of op den 4 Augustus e. k.

BIJ GESLOTENE BRIEFJES TE HUUR,

voor den tijd van 6 jaren, St. Petri en 12 Mei 1855—1861: Eene uitmuntend vruchtbare **ZATHE en LANDEN**, met SCHUUR, HIEMINGE, ruime HOVINGE en TUINGROND c. a., staande en gelegen aan den Rijdweg onder Nieuwland, geheel groot 22 bunder 13 roede 90 el, alle beste Greidlanden (61 pondm.) Thans bij *Wieger Aukes de Jong* en *Vrouw* in huur en gebruik.

De Conditien liggen ter lezing bij WILLEM MARTENS DE BOER, Kastelein te *Sneek*, en bij DUPON, in het Gemeente-huis van Leeuwarderadeel te *Leeuwarden*, terwijl de briefjes *franco* moeten worden ingezonden, *vóór of op den 5 Augustus e. k.*, bij A. WIERSMA, Cand.-Notaris in de Schrans, onder Huizum.

AANBESTEDING van eene aanzienlijke **vertimmering** aan de VOORHUIZING der Boerewoning, in gebruik bij Rindert Talsma, te Hoogebeintum.

Bestek en Teekening ter inzage aan gemelde Boerderij, terwijl aanwijzing in loco zal worden gedaan op Zaturdag den 5 Augustus e. k., door de Architect ROLSMA, des namiddags te 2 uur.

Inlevering der briefjes vóór of op Maandag den 7 Augustus 1854.

De bekende en onbekende schuldeischers der onder het voorregt van boedelbeschrijving aanvaarde nalatenschappen van wijlen HENDRIK FOPPES DE BOER en TJITSKE RIENTZES BRANDSMA, in leven Echtelieden, Winkeliers te IJlst, worden bij deze opgeroepen te compareren op Vrijdag den 4 Augustus 1854, des namiddags 2 ure, ten huize van W. J. ZULT, Kastelein aldaar, om de rekening en verantwoording van het beheer dier nalatenschappen op te nemen, en indien er geen verzet plaats heeft, hunne schuldvorderingen te ontvangen, voor zoo verre het bedrag van gemelde nalatenschappen toereikend zal zijn.

RIJTUIGEN.

Te spreken of te ontbieden G. SOEDERS, Makelaar en Rijtuigfabrijkant, Hofleverancier van Z. M. den Koning, gelogeerd in het Logement *de Nieuwe Doelen*, bij den Heer A. G. HOOFT, vroeger de Heer L. BEUGELAAR, alhier; is ruim voorzien van **FRAAIJE MODELLEN** en beveelt zich minzaam tot COMMISSIEN daarop aan. Is ook genegen tot het INRUILEN of KOOPEN van gebruikte. Zijn Magazijn is goed gesorteerd, zoowel van NIEUWE als GEBRUIKTE RIJTUIGEN en TUIGEN, zoodat hij op de eerste aanvragen zal kunnen leveren.

De Ondergeteekende berigt bij deze, dat hij op een gunstigen stand, aan den Nieuwen Weg en aan de Vaart te **Witmarsum** een **LOGEMENT** gebouwd heeft en onder den naam van DE HARMONIE, op den 6 Augustus aanstaande, ter gelegenheid der Kermis aldaar, gedenkt te openen, met ruime BILLARDZAAL en andere zeer geschikte VERTREKKEN, STALLING en WAGENHUIS, en voorziende van alle gerijf en riant uitzigt; dat hij zich als **Logementhouder** aldaar beleefdelijk aanbeveelt, onder belofte van eene civiele en solide bediening.

Witmarsum, Julij 1854. J. B. VOGELZANG.

WAARSCHUWING.

De Ondergeteekende waarschuwt een ieder, om aan LOUISA BRINK niets te leenen, noch te borgen of te verkoopen op zijnen naam, als zullende daarvoor geene betaling door hem geschieden.

Leeuwarden, 31 Julij 1854. J. BERGER.

VARKENS-PESTILENTIE.

Die ziekte zelve thans weder aanwezig zijnde, zoo zal het ... middel dat haar niet alleen geneest, maar ook kan voorkomen, ... belanghebbenden zeer welkom wezen, te meer daar het middel door ... gebruikt wordt, en *goedkoop* mag heeten, in vergelijking met de ... sten dat het steeds bewijst en sedert lang bewezen heeft. — Voor 75 ... wordt ieder ziek beest — dat niet al te ver gevorderd is — hersteld ... zonden er voor beveiligd. Met een berigt omtrent gebruik enz. te bekomen ... den Apotheker J. C. H. VAN HARINXMA, te Leeuwarden; bij wien ... voorhanden is het keurig, lekker en zeer gezonde

LIMONADE-POEDER,

à 30 Cents, geschikt voor een flesch water. — Alsmede

IETS VOOR HET AANKOMEND GESLACHT.

Gaat het tanden krijgen bij de Kinderen dikwijls met groote moeijelijkheid gepaard, zoo zelfs, dat daaruit een aantal kwalen voortkomen, en niet zelden doodelijke gevolgen heeft, dan voorzeker kan het niet anders, of een, sedert vele jaren beproefd hulpmiddel daarvoor, moet in dezen hoogst welkom zijn. — Dit middel, zoowel door gemakkelijkheid als werkzaamheid uitmuntende, wordt ... den in de beroemde

KINDER TANDKORALEN,

van wijlen Professor Hoffmann; dewelke *uitsluitend* door hem worden afgeleverd voor 75 Cents het verzegelde snoer met een berigt.

De Heer FREDERICUS VOGEL, Mr. Broodbakker te Gorinchem, verklaart, dat hij sedert geruimen tijd aan rheumatische pijnen heeft geleden, die hem in het uitoefenen van zijn beroep verhinderden; een GOLDBERGERSCHE KETTING dien hij bij den Heer Bodery heeft gekocht, heeft hem genezen.

De Heer D. POUWELS, te Bergen-op-Zoom, berigt ons, dat eene dame, zoo door het rheumatiek werd gekweld, dat zij sedert jaren het huis niet verlaten kon en waartegen alle middelen zonder baat werden aangewend, in twee maanden tijds door een GOLDBERGERSCHEN KETTING genezen is.

De Heer HOLTZ, te Rotterdam, leed sedert geruimen tijd aan ondragelijke rheumatische pijnen in het hoofd; een GOLDBERGERSCHE KETTING bij de Heeren J. A. Klinger & Co. te Rotterdam gekocht, heeft hem binnen 24 uren totaal genezen.

De Heer H. SCHULTZE, te Leer, Hannover, leed sedert jaren aan rheumatische pijnen in den rug, welke sedert eenigen tijd zoo zeer toenamen, dat hij zich nauwelijks kon bewegen. Daar hij GOLDBERGER'S KETTINGEN veel hoorde roemen, kocht hij er een, en mogt zich den volgenden dag reeds in zijne herstelling verblijden, weshalve hij ieder deze KETTINGEN aanbeveelt.

De Heer A. FAUST, Rentmeester te Cruspis, Hessen, verklaart, dat zijne vrouw sedert jaren aan jicht in het hoofd en zinkings op de oogen heeft geleden, waartegen alle aangewende middelen niets vermogten; een GOLDBERGERSCHE KETTING heeft haar in korten tijd volkomen genezen.

Hoofdpijn, aangezigts-, tand- en oorpijn, krampkolijk, maagkramp, borstkramp, hartkloppen, zenuwzwakte, beving, pijn in de leden, stijfte in de leden, gewrichtspijn, pootje, handjicht, vliegende jicht, zwakte der oogen, hardhoorigheid en alle andere rheumatische en zenuwziekten worden door deze KETTINGEN zeker en spoedig genezen.

Zij worden voor *f* 1.80. — *f* 2.70. — *f* 3.60. — *f* 5.40 in onderstaande **DEPOTS** verkocht.

Amsterdam, *Verkoophuis;* Assen, H. P. A. van Gorcum; Bolsward, S. S. Oosterbaan; Dokkum, A. Schaafsma; Franeker, K. Drager; Gorredijk, S. G. Zwart; Harlingen, Wed. G. Tijhoff; Heerenveen, G. Overdiep; Hindeloopen, David de Jong; Kollum, C. Nihot; Leeuwarden, J. J. v. Haagen en A. v. Wamel; Meppel, J. M. Barth; Sneek, P. T. Potma; en in de bekende Depôts in de andere steden des Rijks.

DE ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY

gebruike men voor zweren en huidziekten.

De Dochter van Mejufvrouw Farlow, woonachtig in Londen in Coventgarden, had sedert zes jaren verzweringen aan den regter arm, en gedurende dien tijd was zij onder de behandeling van de bekwaamste heelkundigen, doch wier pogingen zonder gevolg bleven. Haar gestel verzwakte en men had geene hoop meer op genezing. Eindelijk echter beproefde de moeder de Zalf en Pillen van Holloway, en dit onvergelijkelijk geneesmiddel herstelde haar in dier voege, dat zij thans de beste gezondheid geniet.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

DOOSJES PILLEN	van *f* 0.80,	*f* 1.85,	*f* 3,	*f* 6.75,	*f* 13.50,	*f* 20.50.
POTJES ZALF	„ - 0.80,	- 1.85,	- 3,	- 7.05,	- 13.50,	- 20.50.

Zijn op *franco aanvrage*, *à contant*, te bekomen: aan het Hoofddépôt bij den Heer J. STRAATMAN, te 's Hertogenbosch; J. C. H. VAN HARINXMA, te Leeuwarden; Mej. de Wed. H. A. BINKSMA, te Harlingen; P. T. POTMA, te Sneek; S. G. SWART, te Gorredijk; S. VISSER, te Lemmer; S. S. OOSTERBAAN, te Bolsward; alsmede te Londen, Holloway's Etablissement, Strand 244.

HARDDRAVERIJ TE AKKRUM,

op Donderdag den 3 Augustus e. k.

PRIJS: ***Een ZILVEREN TABAKSPOT en KOMFOOR,*** door Paarden die geen Prijs hebben gewonnen, (als driejarige uitgezonderd);

op Zaturdag den 5 Augustus;

PRIJS: ***Een fraai CHAISGEREID en HOOFDSTEL,*** door driejarige Paarden.

Aangifte telkens des middags 12 uur, bij den Kastelein S. R. KUIPERS.

KAATSPARTIJ TE ANJUM.

Met consent van den Heer Burgemeester van Oostdongeradeel, gedenkt de Logementhouder JAN A. SONNEMA, op Vrijdag den 4 Augustus 1854, des namiddags ten 2 uur, te laten Verkaatsen en vrij te vereeren:

Twee ZILVEREN LEPELS,

en op Zaturdag den 5 Augustus:

Eene ZILVEREN ZAK-TABAKSDOOS.

Op Woensdag den 2 Augustus e. k. bij R. C. WIELSMA, te Woudsend, **BILLARDPARTIJ:**

PRIJS en PREMIE worden nader bepaald.

Inschrijving op dien dag, 's morgens vóór 11 uur.

SJOERD HENGST, Mr. Schoenmaker en Kastelein op de Exmorrazijl, verlangt een ongehuwde SCHOENMAKERSKNECHT. Men vervoege zich in persoon of met *gefrankeerde* brieven.

Een à twee SMIDSKNECHTEN, goed kunnende werken en liefst ongehuwd, kunnen dadelijk werk bekomen bij P. DE VRIES, Mr. Smid te Bolsward.

Twee VERWERSKNECHTEN, kunnen dadelijk werk bekomen bij de Wed. A. D. WITTEVEEN, te Heerenveen.

Een BAKKERSKNECHT, ten deele zijn werk verstaande, kan van zijn aan werk bekomen bij B. C. BIJLSMA, Mr. Bakker te Witmarsum. Men vervoege zich liefst in persoon of met *franco* brieven.

Een BAKKERSKNECHT, zijn werk verstaande, kan dadelijk geplaatst worden bij A. RODENBURG, Mr. Bakker te Heerenveen.

Gevonden ten huize van den Ondergeteekende: eenige **geldswaardebende PAPIEREN.** Die dezelve vermist, kan die tegen bewijs van eigendom en betaling der kosten terug bekomen.

Sneek, den 18 Julij 1854. F. SLAGER.

TER LEEUWARDER COURANT-DRUKKERIJ.